

1. Tragizm bohatera świadomego bezcelowości swoich czynów – analiza *Nie-Boskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego

1.

2. 1. Cele lekcji

1. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna biografię i tytuły ważnych dzieł Zygmunta Krasińskiego,
- zna treść *Nie-Boskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego,
- potrafi wyjaśnić pojęcie providencjalizmu,
- wie, jaką historiozofię wyklada Zygmunt Krasiński w *Nie-Boskiej komedii*.

2. b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi zinterpretować tytuł dramatu Zygmunta Krasińskiego,
- umie wskazać elementy *Nie-Boskiej komedii* stanowiące demaskację romantycznych mitów i przekonań,
- umie przeprowadzić analizę utworu dramatycznego,
- potrafi scharakteryzować poszczególne elementy dzieła, określić jego tematykę i wymowę,
- umie opisać i wytłumaczyć tragizm głównych bohaterów dramatu Krasińskiego,
- rozumie i potrafi wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego Okopy Świętej Trójcy,
- potrafi przedstawić własnymi słowami wizję rewolucji zarysowaną w *Nie-Boskiej komedii*,
- potrafi uczestniczyć w dyskusji, prezentować własne poglądy i szanować odmienne zdanie przeciwnika.

3. 2. Metoda i forma pracy

W formie dyskusji: uczniowie przedstawiają rację dwóch obozów toczących ze sobą walkę na kartach dramatu Krasińskiego.

Metoda praktyczna: uczniowie analizują poszczególne aspekty *Nie-Boskiej komedii*.

4. 3. Środki dydaktyczne

1. *Nie-Boska komedia* Zygmunta Krasińskiego.
2. Słownik języka polskiego.
3. Słownik frazeologiczny.

5. 4. Przebieg lekcji

1. a) Faza przygotowawcza

Uczniowie opowiadają treść dramatu Zygmunta Krasińskiego. Nauczyciel pyta uczniów, do jakiego dzieła z literatury światowej nawiązuje tytuł *Nie-Boska komedia*. Uczniowie przedstawiają własne interpretacje wymowy tytułu utworu.

2. b) Faza realizacyjna

Nauczyciel prosi uczniów, by zadeklarowali swoją akcesję do jednego z obozów: albo rewolucjonistów, albo obrońców starego porządku. Trzecią grupę (pod kierownictwem nauczyciela) będą stanowili arbitrzy pojedynku. Zwolennicy *ancien regime* umacniają się w Okopach Świętej Trójcy, skąd przedstawiają swoje argumenty (w oparciu o treść dramatu z pewnym marginesem na polot fantazji), które nakazują im bronić status quo. Z drugiej strony napierają rewolucjoniści, którzy za pomocą siły słów chcą obalić stare i ustanowić nowe. Obydwie strony dezawuuują argumenty przeciwnika. Rolą arbitrow jest zadawanie pytań, czuwanie nad kulturalnym przebiegiem dyskusji i ostateczna ocena, który obóz był bardziej przekonujący.

Uczniowie interpretują słowa hrabiego Henryka skierowane do Pankracego, że rewolucja to „wszystkie stare zbrodnie świata, ubrane w szaty świeże”. Opisują stosunek hrabiego Henryka do starego porządku, którego broni oraz wskazują na zwątpienie Pankracego po odniesionym zwycięstwie. Uczniowie odpowiadają na pytanie, na czym polega tragizm bohaterów *Nie-Boskiej komedii*.

Uczniowie wyszukują w słowniku języka polskiego definicji terminu: providencjalizm. Zastanawiają się, jaką wizję rewolucji przedstawił Zygmunt Krasiński w *Nie-Boskiej komedii*.

3. c) Faza podsumowująca

Nauczyciel pyta uczniów, co oznacza frazeologizm: Okopy Świętej Trójcy. Uczniowie przedstawiają własne propozycje, które konfrontują z definicją ze słownika frazeologicznego.

6. 5. Bibliografia

1. Bąba S., Liberek J., *Słownik frazeologiczny współczesnej polszczyzny*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
2. Krasiński Z., *Nie-Boska komedia*, wstęp M. Janion, oprac. M. Grabowska, wyd. 10. uzupełnione, Ossolineum, Wrocław 1970.
3. *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, pod red. J. Krzyżanowskiego, C. Hernasa, PWN, Warszawa 1985.

4. *Uniwersalny słownik języka polskiego*, pod red. S. Dubisza, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.

7. 6. Załączniki

1. Zadanie domowe

Wybierz jednego z głównych bohaterów *Nie-Boskiej komedii*. Scharakteryzuj go i napisz, w czym przejawia się tragizm tej postaci.

8. 7. Czas trwania lekcji

2 x 45 minut

9. 8. Uwagi do scenariusza

Zajęcia są przewidziane na dwie godziny lekcyjne. Pierwsza będzie poświęcona dyskusji nad racjami dwóch obozów walczących ze sobą w *Nie-Boskiej komedii*. Uczniowie powinni zostać uprzedzeni o formie zajęć tak, aby mogli się do niej merytorycznie i psychicznie przygotować. Jedynie od inwencji uczniów zależy, czy dyskusja będzie urozmaicona elementami scenografii. Nauczyciel może jednakże zasugerować pewne rozwiązania.